

mar'; i la variant *Maresma* ve del seu plural ORA MARITIMA; (DECat. v, 459c33-55); amb l'evolució fonètica *eōme(-a)>-ezme*.

Marenda, sector coster del Ross. meridional, des d'Argelers a Cervera, entre l'Albera oriental i la mar; resultant d'una variant en l'evolució fonètica de MARITIMA, en què *Maredma* transposant la nasal pasà a *Maremda*, assimilat en *-enda*.

Com a determinatiu de Banyuls es troba *B. de Maredine*, ja el 1167, que suposa aquest procés ja consumat, si bé encrueat amb la grafia etimològica *Maritimo* c. 1074, 1202, 1312, 1582; i hi hagué allí també un brot de l'evolució comuna cat., *maresme: Marestma* 1248 i *Maresme* 1592, i en 3 docs. del S. XVII, dades de Ponsich (*Top.* 28).

Parònims de *Marenda* aplegats en DECat. v, 458b51-38. L'evolució bifurcada *Marenda/Maresme* té un paral·lel en els resultats de LEGŪMUS: d'una banda cast. *lindo* (DCEC. s.v.), i de l'altra cat. ant. *lledesme*. J.F.C. i J.C.

MARETA

Racó de la Mareta, partida de la Vila Joiosa (Marina Val.) anotada a la Torre de les Maçanes (XXXV, 75.9).

La Mareta, a Palmera (Horta de Gandia)(XXXIII, 16.6).

PARÒNIMS

El Morro Maret, a Xàbia (Marquesat de Dénia) (XXXIII, 83.22); *El Maret*, a Montesa (Comarca de Xàtiva) (XXXII, 62.9).

Sa Mareta, paratge a la costa Sud de Mallorca, te. Campos, veg. vol. I, 199.

ETIM. *Mareta* en el sentit de 'tràngol, oratge' és un localisme valencià, en prolongació de l'andalús i bascongat *mareta* i port. *mareta* [1602].

En DECH III, 838n. es prenen en consideració diverses possibilitats: 1ª que resultés de contracció d'una forma mossàrab *mareyeta (< -yata, amb imela aràbiga); 2ª, que sigui simplement una pronúncia aràbiga d'un derivat *MARATA (=fr. *marée*); o bé, 3ª, que resulti d'un deriv. *MARITA: amb la *ř*oberta per l'àrab darrere R). Això últim, ben convincent, tenint en compte que és *marřta* a la costa d'Algèria i Marroc i *mareřa* a Rabat (838e43-47), i també perquè la reducció de *-e(y)eta* només era versemblant a Andalusia però no a Portugal, País Basc i P.Val. J.C. i J.F.C.

MARFÀ i MARVÀ

MARFÀ, llogaret, i antics castell i parròquia, entre Bages i l'alt Vallès, prop de Moià, entre aquesta vila

i el mun. de Castellcir, al qual està agregat.

Avui queda reduït a un gros mas: *«Marfà --- el molí de Brotons, el més famós, situat sota una cascada --- el Saiol i el Saiolic --- la Datzira, i el gran mas Marfà, que sembla que ocupa el lloc, o almenys va reemplaçar, l'antic castell de Marfà --- i la seva parròquia --- citats [?] des de l'a. 939»*; segons J.Pladevall, que (en el seu llibre *Castellterçol*, p.115) els enumera en aquest ordre històric, però deu ser cita per referència, car ni en aquesta obra ni enlloc no veiem el nom en data tan antiga.

Pron.: *mərɟá*, allí mateix en una petita enq. que hi vaig fer el 1935 abans de la de Moià (IX, 159).

MENCIONS ANT. 1196: *Marfano* (butlla, Kehr, 15 *Papsturk.* 572). En les llistes de parròq. vigatanes del S. XII, Pladevall, nº 81, troba *Marfa* als docs. I i II; en el III *Marciano* (err. o confusió per *Marfano*) (p. 722); 1227: «via que vadit ad Marfanu» en un doc. de venda del lloc *Clapers* (avui masia en el terme de Moià) llegit per Casac. a l'arxiu de Moià; 1332 i 33: «ecll. de *Marfano*» en les llistes parroquials p.p. Junyent (*Mi. Griera* I 382 i 385); 1359: «Pquia. de *Marfa* --- ab un foch de la parròquia de Sta. Coloma» (*CoDoACA* XII) (S.C. Sasserra).

Altres cites, com nom de barons, que sens dubte provenien d'allí. 1190: «Bernardus de *Marfan*» (*Cart. St. Cugat*, III 322). En el *Rept.* de Mallorca, l'alqueria *Atxarvayrola* de Montuiri fou donada a Berenguer de *Marfa* (Quadrado, *Conq.d.Mil.*, p. 479). Cogn. patern i matern d'un vell pagès de la vall de Gallinera (XXXIII, 120.24) (re poblada de mallorquins en el S. XVII).

ETIM. Encara que allí no ho vaig dir, però hi és implícit, l'art. *marɟ* del DECat. v, 481a41-b34, en el seu conjunt, dona prova suficient, i de sobres, que es tracta d'un derivat de l'adjectiu *marɟ* del cat. arcaic sign. 'marcit', 'migrat', 'consumit', povinent del cèltic *MARŪOS*, pròpiament 'mort': com sigui que el grup *-rv*, ensordit *-rf* per la posició final, i estès analògicament, apareix com *rf* en totes les formes que se'n deriven: els verbs *marɟar*, *marɟir*, *marɟa* (381b8-17).

L'extensió de *marɟ* en romànic no és sols cat. i oc. com dic allí, car va deixar el NL *La Marva* a la prov. de Torí (Giandom. Serra, *Festschrift Rohlf's* 427 ss.).

Només restaria poc clara la terminació; derivatiu *-ANU?*, *-ARE?* Si pogués ser aquest, seria un col·le. amb el sentit de 'llocs eixuts, poc fèrtils, decaiguts' (p.ex. per l'abandonament del castell etc.). Però s'hi oposa el detall de la terminació *-à* o *-an(o)* de totes les 6 mencions dels SS. XII-XIII, quan la *-r* final encara era ben ferma pertot. Doncs:

(1) una dissimilació *MARFARE > *Marfan(e)* de data molt antiga? o bé (2), encruament amb un parònim d'algun lloc o persona pròxim; que podria ser: a) un